

всички български владѣтели отъ Симеона до Иванъ Шишмана съ нея се титулували.

Чуждитѣ списатели, народи и владѣтели обикновено титулували българскитѣ владѣтели: ἄρχων, ἀρχηγός, ἡγεμών, κύριος, ῥήξ, rex, princeps, dominus и пр.; които съответствуватъ на словѣнскитѣ титли: князь, краљ, началникъ и пр. Византийскитѣ лѣтописци и владѣтели най-много обичали да титулуватъ българскитѣ владѣтели съ титлата князь (ἄρχων), защото тя се давала на зависимитѣ владѣтели и на ония, които не били равни на императоритѣ. Когато пъкъ Симеонъ приелъ титлата: „царь на българитѣ и ромеитѣ“, византийцитѣ протестирали. Императоръ Романъ Лакапенъ въ писмата си къмъ Симеона нарича послѣдния князь на България (ἄρχων τῆς Βουλγαρίας) и въ второто си писмо казва: „Какъ твоятъ най-възвишенъ и проникателенъ (δραστικῆ) разумъ не е обсжилъ, че ние писахме не за това, че ти се наричашъ незлобиво (μηδόλως) царь, а за това, че ти се пишешъ царь на ромеитѣ, тъй като ти въ своето отечество можешъ да правишъ, каквото искашъ; обаче, ако трѣбва право да говоримъ, то и въ него не(можешъ). Понеже отъ кждѣ ще може да ти се приложи такъво име? Отъ прадѣдитѣ ли? (Но) ти всичко самъ знаешъ. Но (може би) отъ тиранство или завладѣване на земя и отъ (нарушение) на клетвени съглашения? — Това не е царско достоинство, а ненаситость. Понеже е знайно, че извършеното съ сила не остава за винаги. — Това е невъзможно, не! Даже ако и да се стремишъ и силишъ да се накичишъ, както никой гарванъ съ чужди пера, които, слѣдъ като изпадатъ подиръ малко, ще покажатъ на явѣ званието, което по рода ти прилича, а изкуственостъта и фалшивостъта (τὸ ψευδευμένον) на твоео убѣждение (γνώμης) съвършено ще те уличатъ. Па и какъ (могатъ да) бждатъ двама царе, както ти самъ напрасно се трудишъ, които се различаватъ по рода, отличаватъ